

1990.a. leiti ühe põlise merikotkapaari uus pesa, kus lennuvõimestus 1 poeg. Teine teadaolev Pärnumaa merikotkapaar ei pesitsenud (Einar Tammuri teade). Kallukotka suhteliselt heale hetkeseisule viitab fakt, et 1990.a. pesitses kaks paari teineteisest napilt 9 km kaugusel tehispesades, kasvatades lennuvõimeliseks vastavalt 1 ja 2 poega. Samal ajal hõljub maakonnas veel ka kullisõja valm: kahelt pesapaigalt kadusid pesitsusajal välke-konna-kotkad (ühe isendi laskmine on tõestatud).

Andmete kogumisel osalesid aktiivselt Peeter Ild, Heiti Karama, Urmas Kirsimäe, Tilit Kirsipuu, Tenno Laur, Agu Leivits, Enn Lelov, Jaan Millberg, Kulno Nauts, Indrek Pilt, Peeter Raja, Nikolai Raud ja Silver Talts; üksikutest pesaleidudest teatasid veel Raivo Endrekson, Mati Kose, Andres Mirme ja Heinrich Mitt. Kõigile osalejale suur tänu!

Kirjandus: HAAPALA, J. & SAUROLA, P., 1989. Petolintujen pesintä ja petolintukantojen seuranta Suomessa 1988. Lintumies, 24, 1: 27-36. - LELOV, E., 1990. Röövlindude pesitsemisest Edela-Eestis 1989.a. Hirundo 4/5: 5-7.

HUVITAVAMAID VAATLUSI TALILINNULOENDUSTEL 1988/89 JA 1989/90

Winter bird census notes in 1988/89 and 1989/90

Jaanus E i t s

1988/89.a. talv oli järjekordselt väga soe. Rändlindude äralend viibis, mitmed rändlinnulligid jäid ka talvitama. Soojaperioodile järgnenud külmem ja lumerohkem detsember sundis osa kohale jäänud lindudest lahkuma, mingi osa nelst võis aga ka hukkuda. Aastavahetuseks tõusis temperatuur jälle üle nulli ning püsis sellisena (ajutiste jahenemistega) kuni talve lõpuni. Külmaperioodil tekkinud paks lumikate sulas aeglaselt.

Juba talve algul ilmusid umbrohupuhmadele keltsalind ja hangelind; oletada võib nende kahe liigi mõõdukat invasiooni (tabel 1). Ka kahe ida-

puukoristaja vaatlemine kesktalvel viitab invasioonile, sest harilikult seda lindu mell ei kohata. Et antud alamliigi eristamine on mõneti vaevanõudev, siis pole võimalik otsustada invasiooni ulatuse üle. Seepärast soovitame kõigil linnuvaatlejail hoolikalt tutvuda ida-puukoristaja määramistunnustega (Vilbaste & Lelvits, 1985) ning olla valvsamad: viimase aastakümne jooksul on seda lindu kohatud eelnenust sagedamini (1983/84, 1988/89).

Tabel 1. Huvitavamate talvitajate kohtamine 1988/89.a. (vaadeldud isendite arv).

Liik	Sügis- loendus	Jõulu- loendus	Kevad- loendus
Tuttpütt	1	-	-
Tuuletallaja	1	-	-
Rabapistrik	1	1	-
Lumekakk	-	1	-
Vesipapp	2	7	1
Punarind	5	-	-
Ida-puukoristaja	-	2	-
Künnivares	19	1	29
Kuldnokk	11	-	16
Metsvint	7	1	-
Keltsalind	42	10	-
Hangelind	10	17	-

Tabel 2. Huvitavamate talvitajate kohtamine 1989/90.a. (vaadeldud isendite arv).

Liik	Sügis- loendus	Jõulu- loendus	Kevad- loendus
Hallhaigur	-	-	1
Metskurvits	2	-	-
Jäälind	1	1	-
Põldlõoke	-	-	38
Linavästri	1	-	-
Vesipapp	2	6	1
Käblik	-	1	-
Võsaraat	1	-	-
Punarind	-	61	-
Künnivares	10	31	43
Kuldnokk	106	-	30
Metsvint	1	-	-
Võõt-käbilind	-	2	4
Suurnokk-vint	3	1	-
Männileevike	12	-	5
Hangelind	-	13	-

Varajane soojenemine tõi juba kevadloenduse lõpuks kohale esimesed rändlinnud: põldlõokese, metskurvitsa, kilvitaja; tõusis vaadeldud künnivarestete hulk.

1989/90.a. talv oli erakordselt soe, lumikate oli enamikus piirkondades kogu talve väga kesine. Seepärast olid sügisloenduse ajal novembril teisel poolel kohal veel linavästri, käblik, metskurvits jne. (vt. tabel 2); kuld-

nokki kohati sügisloendusel koguni 106 is. Jõululoendus üllatas aga punarin-
dade rohkusega Hilumaal - Lembit Pannal teatas 61 isendi vaatlemisest!
Vastuseks minu kahtlustavale kirjale teatas ta, et näiteks ka 1987.a. veeb-
ruaris oli antud piirkonnas nähtud 19 punarinda.

1990.a. kevad saabus tavatult vara ning esimesed rändlinnud saabusid
20.veebruari paiku. Kevadise loendusperioodi lõpus toimus juba hoogne
põldlõokese ränne. Ka hallhalgru vaatlemine samal ajal annab tunnistust
varajasest kevadest. Oletada võib võõt-käbilinnu mõõdukat invasiooni.

Nüüdseks oleme loobunud TLL-ankeedi viimasest leheküljest (D), kuna
vaatlejad täitsid seda väga laisalt; pealegi ei hõlmanud see loendustevahelli-
sel ajal kohatud linde. Peatselt kasutusele tulev vaatluskaart hakkab muu-
hulgas asendama ka ankeedi ärajäänud lehekülge. Kuid kõik loendustel
kohatud liigid - nende haruldusest sõltumata - kantakse edaspidigi ankeed-
dile.

Palju jõudu ja meeldivaid linnuelamusi edaspidiseks!

Kirjandus: VILBASTE, H. & LEIVITS, A., 1985. Ida-puukoristaja (*Sitta*
europaea asiatica Gould) invasioonist Eestis 1983.a. sügisel ja 1983/1984.a.
talvel. Loodusevaatlusi 1983, I: 38-42.